

POSTANOWIENIE

6 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski (przewodniczący)

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska (sprawozdawca)

SSN Maciej Kowalski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 6 marca 2025 r. w Warszawie
skargi J.S.F. i E.F.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu
Okręgowego w Zamościu z 29 lipca 2020 r., I Ca 88/20,
wydanego w sprawie z wniosku J.S.F. i E.F.

z udziałem L.F., T.F., T.M.F. (poprzednika prawnego gminy miejskiej H.)

o dział spadku po H.F. i H.F. i o zniesienie współwłasności nieruchomości

**odrzuca skargę w części, w jakiej została ona przyjęta do
rozpoznania postanowieniem Sądu Najwyższego z 17 listopada
2021 r., IV CNP 15/21.**

Agnieszka Góra-Błaszczkowska

Marcin Krajewski

Maciej Kowalski

(P.H.)

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 424⁴ zd. 2 k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty
dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wynika to z charakteru

postępowania przed Sądem Najwyższym oraz z funkcji tego Sądu, ukonstytuowanego jako sąd prawa, sprawującego nadzór nad działalnością sądów powszechnych w zakresie orzekania. Ocena dowodów pozostaje zatem wyłączną domeną sądów powszechnych i nie może być dokonywana oraz kontrolowana przez Sąd Najwyższy.

Sformułowane przez skarżącego zarzuty dotyczyły niewłaściwego ustalenia składu i wartości spadku podlegającego podziałowi (art.684 k.p.c.), niewłaściwego ustalenia nakładów wnioskodawców na nieruchomości objętą postępowaniem (art.618 § 1 k.p.c.) a w konsekwencji wysokości spłat na rzecz uczestników.

Analiza zarzutów skargi doprowadziła do wniosku, że w rzeczywistości dotyczą one ustalenia faktów i oceny dowodów, a więc zagadnień całkowicie pozostających poza kontrolą Sądu Najwyższego. Skarżący usiłuje bowiem podważyć ustalenia sądów powszechnych co do wysokości nakładów, a co za tym idzie – wysokości spłat. W okolicznościach sprawy zarzut naruszenia prawa procesowego (art. 684 k.p.c. w zw. z art. 618 § 1 k.p.c.) ma charakter pozorny. Skupia się bowiem w istocie na niedopuszczalnym zakwestionowaniu ustalonego w sprawie stanu faktycznego i poczynionej przez sądy obu instancji oceny dowodów. Jak wyraził to Sąd Najwyższy w postanowieniu z 31 sierpnia 2022 r., I CNP 136/22, ocena dowodów pozostaje wyłączną domeną sądów powszechnych i nie może być dokonywana oraz kontrolowana przez Sąd Najwyższy.

Tym samym również te zarzuty muszą być uznane za niedopuszczalne, ponieważ, wbrew wyraźnemu zakazowi ustawowemu, w istocie zmierzają do podważenia ustaleń faktycznych, na których został oparty zaskarżony wyrok (zob. postanowienie SN z 25 maja 2022 r. I CNP 113/220).

Sąd Najwyższy rozważał skutki wydanego uprzednio postanowienia o przyjęciu skargi do rozpoznania i uznał, że dopuszczalne jest odrzucenie skargi nawet po jej przyjęciu. Stosownie bowiem do art. 424⁸ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca skargę, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd niższej instancji, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 424⁵ § 1, jak również skargę z innych przyczyn niedopuszczalną.

Sąd Najwyższy nie jest związany wstępną oceną, która skutkowała przyjęciem skargi do rozpoznania. Brak odrzucenia skargi z powodu naruszenia zakazu z art. 424⁴ k.p.c. na etapie przedsądu nie unicestwia obowiązku odrzucenia skargi, która w rzeczywistości narusza zakaz oparcia jej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. odrzucił skargę.

Agnieszka Góra-Błaszczkowska Marcin Krajewski Maciej Kowalski
(P.H.)
[a.ł]